

Η πανούκλα του κράτους - Αναρχισμός στην πανδημία και ο αγώνας που χρειάζεται

Η πανδημία κορονοϊού ξεκίνησε σε μια αγορά στο Γουχάν στα τέλη του περασμένου χρόνου. Εξελίχθηκε σε κρίση μέσω της γραφειοκρατικής απόφασης των τοπικών αρχών του «Κομμουνιστικού Κόμματος» περί κατάργησης των «κακών ειδήσεων» από τα ΜΜΕ. Έχει γίνει πλέον μια παγκόσμια καταστροφή λόγω της σπασμωδικής και συχνά εφησυχασμένης αντίδρασης από την πλευρά των καπιταλιστικών κυβερνήσεων. Μέχρι στιγμής, δεν υπάρχει εμβόλιο για την πρόληψη και καμία θεραπεία που μπορεί να τη θεραπεύσει. Το καλύτερο που μπορούν να κάνουν οι γιατροί είναι να θεραπεύσουν τα συμπτώματα και να ελπίζουν ότι το σώμα του κάθε ασθενούς θα απομακρύνει τον ιό.

Αυτό θα ήταν αρκετά κακό ακόμη και σε μια ελευθεριακή κομμουνιστική κοινωνία, αλλά ο καπιταλισμός το κάνει πολύ χειρότερο. Τι πρέπει να γίνει; Όπως θα μπορούσε να σας πει οποιοσδήποτε επιδημιολόγος, ελλείψει εμβολίου, ελέγχετε όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα, απομονώνετε τα άτομα που έχουν μολυνθεί και εντοπίζετε τις επαφές τους.

Ταυτόχρονα αποκόπτετε το δρόμο της λοίμωξης εφαρμόζοντας καλή υγιεινή και μειώνοντας τον αριθμό των ατόμων που έρχονται σε επαφή με το κάθε μολυσμένο άτομο.

Εδώ στην Αυστραλία, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση προσπαθεί σκληρά (διαχωρίζοντας έτσι τον εαυτό της από τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου ο Ντόναλντ Τραμπ αμφιταλαντεύεται στο θέμα), αλλά δεν θα πάρει και πολλά μέτρα λογαριάζοντας τις συνέπειες στις επιχειρήσεις. Έχουμε λοιπόν (στην Αυστραλία) πολύ αυστηρούς κανόνες σχετικά με την κίνηση των ατόμων και τη φυσική απόσταση μεταξύ τους, αλλά τα κυβερνητικά μέτρα «βγαίνουν από το παράθυρο» όταν παρεμβαίνουν στις εργασίες των εργοδοτών.

Καθώς γράφεται αυτό το άρθρο, τα νέα κρούσματα του COVID-19 στην Αυστραλία μειώνονται και φαίνεται ότι η εξάπλωση της νόσου επιβραδύνεται στις χώρες της Ευρώπης που πλήττονται περισσότερο. Όμως, στις Ηνωμένες Πολιτείες ο ιός αφηνιάζει και μόλις ξεκινά στις περισσότερες χώρες του Τρίτου Κόσμου - όπου απειλεί να θανατώσει εκατό φορές περισσότερους ανθρώπους από ό,τι μέχρι τώρα.

Στην Αυστραλία, δεν μπορούν να υφίστανται πάνω από εκατό άτομα στον ίδιο εσωτερικό χώρο - εκτός εάν πρόκειται για εργοτάξιο. Από τη μια, οι παμπ, οι διάφορες λέσχες (κλαμπ) και τα εστιατόρια είναι κλειστά, ακόμη και μικρά, από την άλλη όμως τα εργοτάξια λειτουργούν κανονικά. Από τη μια, δεν πρέπει να κάτσεις σε ένα πάρκο με έναν ή δύο φίλους, από την άλλη όμως οποιοδήποτε κατάστημα λιανικής πώλησης μπορεί να μείνει ανοιχτό, εξυπηρετώντας έως και εκατό πελάτες κάθε φορά, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει απόσταση 4 τετραγωνικών μέτρων ανά άτομο.

Η εντυπωσιακή αυτή αντίφαση κατέστη εμφανής όταν έξι χειριστές αποσκευών της Qantas διαγνώστηκαν θετικοί στο COVID-19 στις 31 Μάρτη. Οι άνθρωποι δεν έχουν ανοσία στον ιό μόνο επειδή εργάζονται, οπότε οποιαδήποτε εργασία κάνουν οι άνθρωποι μακριά από το σπίτι ενέχει τον κίνδυνο μόλυνσης. Αυτό μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο εάν το έργο είναι απαραίτητο για τη λειτουργία της κοινωνίας. Αντ' αυτού, ο Scott Morrison λέει ότι «κάθε δουλειά είναι μια σημαντική δουλειά». Αντίθετα, αρκετοί άνθρωποι που θα έπρεπε να πληρωθούν για να μείνουν στο σπίτι ώστε να αποτραπεί η εξάπλωση του ιού, εξακολουθούν να εργάζονται για να διατηρήσουν ζωντανές τις καπιταλιστικές επιχειρήσεις.

Αναρχισμός σε μια πανδημία

Άτομα με ελάχιστη ή καθόλου γνώση του Αναρχισμού θα μπορούσαν να ισχυριστούν ότι η πανδημία του κορονοϊού αποτελεί μια αντίκρουση της φιλοσοφίας μας. Εξάλλου, το να πρέπει οι άνθρωποι απλώς να αποφασίσουν μεμονωμένα τι να κάνουν θα οδηγούσε τόσο στην απόσυρσή τους όσο και στην αποφυγή αποτελεσματικής δράσης κατά της μετάδοσης του ιού. Αυτό, όμως, δεν θα συνιστούσε αναρχισμό, αλλά καπιταλιστικό ατομικισμό.

Μια αναρχική κοινωνία θα μπορούσε να καταπολεμήσει την πανδημία πιο αποτελεσματικά απ' ό,τι η καπιταλιστική. Δεν θα έπρεπε να ανησυχήσουμε για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, επομένως θα μπορούσαμε να κλείσουμε όλες τις μη βασικές δραστηριότητες. Ο χώρος των κατασκευών, για παράδειγμα, θα μπορούσε να τεθεί υπό φροντίδα και συντήρηση. Η παραγωγή πολυτελών ή άλλων αγαθών χαμηλής προτεραιότητας θα μπορούσε να διακοπεί, αφήνοντας τους εργαζόμενους να πάνε σπίτι, ή να μετατρέψουν το εργοστάσιό τους σε τόπο αποθήκευσης και διάθεσης ιατρικού εξοπλισμού και προμηθειών όπως θα απαιτείτο, ή να ενισχύσουν την αλυσίδα εφοδιασμού εξαιτίας των αναγκών που προκύπτουν. Επίσης, μια ομάδα ιατρικών εμπειρογνομόνων, εκλεγμένων σε κάθε περιοχή και με πλήρη γνώση της κατάστασης στις πληγείσες κοινότητες, θα κατείχε την απαραίτητη εξουσιοδότηση για να καθορίσει κατευθυντήριες γραμμές για την υγεία.

Πώς θα εφαρμοστούν αυτές οι οδηγίες; Πώς θα μπορούσαμε να επιτύχουμε τη φυσική απόσταση του ενός από τον άλλον που είναι τόσο σημαντική για την αποτροπή της μετάδοσης του ιού; Θα το κάναμε με τον ίδιο τρόπο που θα χειριζόμασταν την επιβολή οποιουδήποτε από τους κανονισμούς μας ως αναρχικής κοινωνίας, είτε επρόκειτο για σοβαρό έγκλημα είτε για αντικοινωνική δραστηριότητα ή οτιδήποτε άλλο.

Αν και εδώ δεν είναι ο χώρος για μια λεπτομερή συζήτηση ενός αναρχικού συστήματος ποινικής δικαιοσύνης, μπορούμε να πούμε μερικά πράγματα. Πρώτον, θα συζητούσαμε και θα προσπαθούσαμε να πείσουμε την κοινότητα, ενεργώντας μέσα από τη λογική και την κοινωνική αλληλεγγύη. Όταν θα επρόκειτο για δύστροπους χαρακτήρες (δεν είμαστε τόσο αφελείς ώστε να πιστεύουμε ότι δεν θα υπάρχουν), οι κοινότητες θα έπρεπε να υπερασπιστούν τον εαυτό τους. Αντί να έχουμε μόνιμη αστυνομική δύναμη, θα καταρτίζαμε ομάδες εθελοντών από τα ευρύτερα τμήματα της κοινότητας (έχοντας κατά νου ότι μια πανδημία ίσως απαιτούσε έναν σημαντικά μεγαλύτερο αριθμό εθελοντών και έναν πιο συστηματικό σχεδιασμό για την αντιμετώπιση μιας έκτακτης ανάγκης). Είναι σημαντικό ότι οι εθελοντές δεν θα πρέπει να έχουν καμία άλλη εξουσιοδότηση πάνω και πέρα από εκείνες που θα έχουν όλοι οι πολίτες γενικά. Και δεδομένου ότι δεν θα υπάρξουν φυλακές επειδή θα αρνηθούμε να γίνουμε δεσμοφύλακες, στην τελευταία περίπτωση οι διάφοροι απείθαρχοι θα μπορούσαν να εξοστρακισθούν σε ένα άνετο νησί.

Το καπιταλιστικό κράτος σε μια πανδημία

Αντίθετα, οι κυβερνήσεις στην Αυστραλία έχουν γίνει όλο και πιο αυταρχικές. Οι κυβερνήσεις της Νέας Νότιας Ουαλίας και της Βικτώριας έχουν θεσπίσει τους πιο αυστηρούς περιορισμούς, απαγορεύοντας πολλές δραστηριότητες που δεν θα μπορούσαν πιθανόν να διαδώσουν τον ιό. Αντ' αυτού, ήδη σχεδιάζουν τα όρια κατά τα οποία οι αστυνομικοί μπορούν εύκολα να επιβάλουν τον νόμο. Οπλισμένοι με αυθαίρετες δυνάμεις και ευρύ πεδίο διακριτικότητας, εξαπλώνουν το φόβο και επιβάλλουν την κοινωνική συμμόρφωση. Οι αυτόχθονες και οι μετανάστες νέοι έχουν εξοικειωθεί αρκετά με τη «διακριτικότητα» στα χέρια των ρατσιστών αστυνομικών. Με όλα αυτά τα μέτρα, είναι πολύ πιθανό να υπονομευτεί η κοινωνική αλληλεγγύη που απαιτείται, ώστε να διατηρηθεί το καθεστώς της φυσικής απόστασης του ενός από τον άλλον για μια περίοδο τουλάχιστον έξι μηνών, που πιστεύουν ότι είναι απαραίτητη.

Υπάρχει όμως μια άλλη διάσταση στις ενέργειες του καπιταλιστικού Κράτους. Κάτω από τα «χτυπήματα» της αναγκαιότητας, ο Συνασπισμός (σ.μ. Coalition - ο Συνασπισμός Φιλελευθέρων-Εθνικών που κυβερνά στην Αυστραλία σε ομοσπονδιακό επίπεδο) εγκατέλειψε τις επιταγές του νεοφιλελευθερισμού και εισήγαγε πολιτικές που υπονόμει μόλις πριν από τρεις μήνες. Διπλασίασε το επίδομα της ανεργίας. Εισήγαγε την δωρεάν παιδική φροντίδα. Απαγόρευσε τις εξώσεις. Εισήγαγε μια κατ' αποκοπήν μισθολογική επιδότηση (flat rate wage subsidy), την πληρωμή Jobkeeper (σ.μ. έτσι λέγεται το όλο πρόγραμμα ώστε να κρατηθούν οι θέσεις εργασίας εν μέσω κρίσης της πανδημίας) ίση περίπου με τον ελάχιστο μισθό πλήρους απασχόλησης. Και έρχονται ακόμα περισσότερα. Φυσικά, ο Scott Morrison (σ.μ. ο Αυστραλός πρωθυπουργός) διακηρύσσει ότι όλα θα «επανέρθουν», δηλαδή στα προ-πανδημικά επίπεδα, όταν παρέλθει η κρίση, αλλά αυτό είναι πολύ πιο εύκολο να το λέει κανείς από το να γίνει πράξη. Η ταξική πάλη θα καθορίσει τα αποτελέσματα.

Σε μια εντυπωσιακή εξέλιξη, η Australian Competition and Consumer Commission (ACCC - Αυστραλιανή Επιτροπή Ανταγωνισμού και Καταναλωτών - σ.μ. Βασικό εργαλείο των αυστραλιανών ομοσπονδιακών κυβερνήσεων στη χάραξη της εκάστοτε οικονομικής και εργασιακής πολιτικής) ασχολήθηκε τον περασμένο μήνα με την παραίτησή της από τους -μέχρι τότε ισχύοντες- κανόνες ανταγωνισμού, έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να συνεργαστούν μεταξύ τους για να βελτιώσουν την αλυσίδα εφοδιασμού με βάση τις διαφαινόμενες ανάγκες και να αυξήσουν την παραγωγή ιατρικού εξοπλισμού. Σκεφτείτε το...

Ωστόσο, κανένα από αυτά τα μέτρα δεν συνιστά παράδεισο για τους εργαζόμενους. Τα μέτρα που λαμβάνονται είναι γεμάτα κενά και αδικίες, επειδή αποσκοπούν, κατ' αρχάς, στη διατήρηση του καπιταλισμού υπό συνθήκες έκτακτης ανάγκης και, δεύτερον, στην αποτροπή της εκτεταμένης συνδικαλιστικής δράσης από την εργατική τάξη. Έτσι: α) η δωρεάν παιδική φροντίδα αποκλείει τα αντίστοιχα κέντρα που λειτουργούν από τα τοπικά δημοτικά συμβούλια, β) η πληρωμή Jobseeker για την αναζήτηση θέσεων εργασίας αποκλείει τα άτομα που λαμβάνουν συντάξεις αναπηρίας, γ) δεν υπάρχει ακόμη ανακούφιση ενοικίου για ενοικιαστές κατοικιών και δ) οι εργαζόμενοι με προσωρινές βίζες ή οι περιστασιακά εργαζόμενοι με προϋπηρεσία κάτω των δώδεκα μηνών δεν παίρνουν την πληρωμή Jobkeeper. Οι κυβερνητικές μεταρρυθμίσεις αφορούν πρώτα την καπιταλιστική σταθερότητα και μετά όλα τα άλλα. Δεν φαίνεται να υπάρχει δικαιοσύνη.

Χρειάζεται αγώνας

Τρεις τομείς αγώνα είναι άμεσα απαραίτητοι:

Πρώτον, οι βιομηχανίες που δεν είναι απαραίτητες κατά τη διάρκεια της πανδημίας πρέπει να κλείσουν - για το καλό των εργαζόμενων και του πληθυσμού γενικά. Είναι σημαντικό ότι ολόκληρη η βιομηχανία κατασκευών θα πρέπει να τεθεί υπό φροντίδα και συντήρηση. Οι οικοδόμοι πρέπει να πληρώνονται για να μένουν στο σπίτι και να μην μεταδίδουν τον ιό.

Δεύτερον, οι εργαζόμενοι σε βασικές βιομηχανίες πρέπει να αναλάβουν δράση ώστε να υπερασπιστούν την υγεία και την ασφάλειά τους και να θέσουν σε εφαρμογή δίκαια συστήματα διανομής (rationing systems) αγαθών και υπηρεσιών, μιας και η απόσυρση χιλιάδων εργαζόμενων έχει αδυνατίσει τις αλυσίδες εφοδιασμού.

Και, τρίτον, ολόκληρη η εργατική τάξη πρέπει να υποστηρίξει εκείνους που είναι αποκλεισμένοι από την πληρωμή του Jobkeeper. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους εργαζόμενους με βίζα, οι οποίοι παραμένουν εγκατελειμμένοι στην τύχη τους. Εν μέσω αυτής της κατάστασης, οι τελευταίοι ενδέχεται όντες υπό ασφυκτική πίεση να δεχτούν δουλειές όπου δεν εφαρμόζεται η φυσική απόσταση του ενός από τον άλλον, εξαπλώνοντας έτσι τον ιό σε βάρος όλων.

Η συνδικαλιστική γραφειοκρατία βρίσκεται στον ίδιο δρόμο. Το ACTU (Australian Council of Trade Unions - σ.μ. η αυστραλιανή ΓΣΕΕ), έχοντας ζητήσει από την κυβέρνηση να επεκτείνει την πληρωμή Jobkeeper σε όλο το εργατικό δυναμικό, έχει δεχθεί γερό πλήγμα εξαιτίας των προβλημάτων του. Αλλά δεν προωθεί τον αγώνα. Οι αξιωματούχοι του CFMMEU (σ.μ. μεγάλο συνδικάτο που καλύπτει τους τομείς των κατασκευών, των ορυχείων, της αυτοκινητοβιομηχανίας, της υλοτομίας και της ενέργειας), με θρασύτητα, δεν ζητούν καν να πληρωθούν οι οικοδόμοι για να παραμείνουν στο σπίτι τους. Και οι αξιωματούχοι του SDA (σ.μ. ξεπουλημένο συνδικάτο στο χώρο των υπαλλήλων καταστημάτων και εργαζόμενων στα σούπερ μάρκετ), είναι τόσο αφοσιωμένοι στην ταξική προδοσία που η οργάνωσή τους δεν αξίζει καν να αποκαλείται συνδικάτο.

Η Melbourne Anarchist Communist Group (Αναρχική Κομμουνιστική Ομάδα Μελβούρνης) καλεί τους αναρχικούς να ξεκινήσουν και στις ομάδες βάσης στα συνδικάτα να αγωνιστούν για την απάντηση των εργαζομένων στην πανδημία του κορονοϊού. Οι εργαζόμενοι πρέπει να χρησιμοποιήσουν κάθε δύναμη και εξουσιοδότηση που διαθέτουν στους χώρους εργασίας ώστε να αναγκάσουν το κλείσιμο μη βασικών βιομηχανιών, την επαρκή προστασία της υγείας και της ασφάλειας και την παροχή εισοδήματος για όλους. Εάν τα αιτήματα αυτά κερδίσουν την υποστήριξη των εργαζόμενων, η συνδικαλιστική γραφειοκρατία είτε θα πρέπει να παραδώσει τα συνδικάτα στη βάση τους είτε να εξοστρακισθεί μια για πάντα.

Στο πλαίσιο αυτού του αγώνα για τα άμεσα αυτά ζητήματα, οι εργαζόμενοι θα πρέπει να θέσουν ευρύτερα αιτήματα τόσο για τη διαχείριση της πανδημίας (π.χ. πολιτικές ελευθερίες) όσο και για το είδος της κοινωνίας που θέλουμε στη συνέχεια. Και στο πλαίσιο αυτού του αγώνα μπορούμε να αρχίσουμε να κερδίζουμε το στοίχημα για τον Αναρχικό Κομμουνισμό και να οικοδομούμε το κίνημα για μια εργατική επανάσταση που μπορεί να τον πετύχει.

ΑΠΌ ΤΟΝ ΚΑΘΕΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΘΕΜΙΑ ΣΥΝΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ/ΤΙΣ ΣΤΟΝ ΚΑΘΕΝΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΕΜΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ/ΤΙΣ

*Το κείμενο αυτό είναι το κύριο και μόνο άρθρο του πλέον πρόσφατου τεύχους του "The Anvil" ("Το Αμόνι"), Δελτίου του Melbourne Anarchist Communist Group και μπορεί να βρεθεί εδώ:

<https://melbacg.files.wordpress.com/2020/04/anvil-2020.04-v-web-final.pdf>

**Μετάφραση: Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης.